Çocuklar için Bak?? Aç?s? Alma Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuklar için Bak?? Aç?s? Alma Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18848

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuklar için Bak?? Aç?s? Alma Testi (ÇBT), 2016 y?l?nda Durmu? Aslan ve Ay?e Köksal-Akyol taraf?ndan geli?tirilmi? bir psikolojik ölçme arac?d?r. Bu testin temel amac?, çocuklar?n bak?? aç?s? alma (B.A.A.) becerilerini, bu becerinin çok boyutlu do?as?n? dikkate alarak ölçmektir. ÇBT, bak?? aç?s? alma yetene?ini alg?sal, bili?sel ve duygusal olmak üzere üç temel alt boyutta incelemektedir. Ölçek, çocuklar?n sosyal etkile?imlerde ve bili?sel süreçlerde ba?kalar?n?n dü?üncelerini, duygular?n? ve alg?lar?n? ne derece anlayabildi?ini belirlemeye yönelik dokuz maddeden olu?maktad?r. Bu geli?tirme çal??mas?, özellikle geli?im psikolojisi alan?nda kullan?lan geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac?na olan ihtiyac? kar??lamay? hedeflemi?tir.

Anahtar Kelimeler

Çocuklar için Bak?? Aç?s? Alma Testi, ÇBT, sosyal bili?, bak?? aç?s? alma, alg?sal bak?? aç?s?, bili?sel bak?? aç?s?, duygusal bak?? aç?s?, geli?imsel psikoloji.

Yazarlar

Durmu? Aslan, Ay?e Köksal-Akyol

Amaç

Çocuklar için Bak?? Aç?s? Alma Testi'nin (ÇBT) temel amac?, çocukluk dönemindeki bireylerin bak?? aç?s? alma becerilerini bilimsel yöntemlerle de?erlendirebilecek standart, geçerli ve güvenilir bir araç sunmakt?r. Bu araç, özellikle çocuklar?n sosyal ve bili?sel geli?im düzeylerini belirlemeye ve sosyal beceri e?itimlerinin etkinli?ini ölçmeye yard?mc? olmak üzere tasarlanm??t?r. Ölçek, bak?? aç?s? alma becerisini tek bir bütün yerine, üç farkl? ve spesifik bile?en üzerinden ele alarak daha detayl? bir profil sunmay? amaçlamaktad?r.

Ölçek, ara?t?rmac?lara ve e?itimcilere, çocuklar?n sosyal etkile?imlerde kar??la?t?klar? zorluklar?n alt?nda yatan temel mekanizmalar?, yani ba?kalar?n?n perspektiflerini anlama kapasitelerini derinlemesine analiz etme imkan? sa?lamaktad?r. Bu sayede, müdahale programlar? daha hedefe yönelik olarak planlanabilmektedir.

Yap?

Çocuklar için Bak?? Aç?s? Alma Testi (ÇBT), bak?? aç?s? alma becerisini hiyerar?ik ve çok boyutlu bir sosyal bili? yap?s? olarak ele al?r. Ölçek, bireyin kendini ba?kas?n?n yerine koyma yetene?ini üç ayr? boyutta de?erlendirmektedir:

Alg?sal Bak?? Aç?s?: Bireyin fiziksel mekânda ba?kas?n?n ne gördü?ünü veya nerede

ARABPSYCHOLOGY.COM

durdu?unu anlama yetene?i (görsel perspektif).
Bili?sel Bak?? Aç?s?: Bireyin ba?kas?n?n bilgi düzeyini, inançlar?n? veya dü?üncelerini anlama yetene?i (dü?ünce perspektifi).
Duygusal Bak?? Aç?s?: Bireyin ba?kas?n?n içinde bulundu?u duruma ba?l? olarak ne hissetti?ini veya hissedebilece?ini anlama yetene?i (duygusal perspektif/empatiye yak?n bile?en).

Bu üç boyut, bak?? aç?s? alma becerisinin kapsaml? bir de?erlendirmesini sunmakta olup, her bir alt boyut, ilgili beceriyi ölçmek üzere belirli maddeler içermektedir.

Geçerlik

ÇBT'nin yap? geçerli?ini saptamak amac?yla kapsaml? bir faktör analizi gerçekle?tirilmi?tir. Ara?t?rmac?lar, ölçe?in teorik olarak öngörülen üç boyutlu modelinin veri ile uyumunu belirlemek için do?rulay?c? faktör analizini kullanm??lard?r. Bu analizler, ÇBT'nin Alg?sal, Bili?sel ve Duygusal Bak?? Aç?s? alt boyutlar?ndan olu?an üç faktörlü yap?s?n?n psikometrik olarak sa?lam oldu?unu ve kavramsal çerçeveye uygun oldu?unu göstermi?tir.

Elde edilen bulgular, ölçe?in gerçekten de bak?? aç?s? alma yap?s?n?n farkl? bile?enlerini ölçtü?ünü desteklemi? ve ölçe?in yap?sal geçerli?ine önemli kan?tlar sunmu?tur. Geçerlik çal??malar?, ölçe?in çocuklar?n geli?im düzeylerine uygun oldu?unu ve ilgili psikolojik yap?y? do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini ortaya koymu?tur.

Güvenirlik

Çocuklar için Bak?? Aç?s? Alma Testi'nin güvenirlik analizleri, ölçe?in iç tutarl?l???n?n yüksek düzeyde oldu?unu göstermi?tir. Ölçe?in alt boyutlar?na ili?kin hesaplanan iç tutarl?l?k katsay?lar? (Cronbach Alfa de?erleri) .76 ile .84 aras?nda de?i?mektedir. Bu aral?k, psikometrik aç?dan kabul edilebilir ve güçlü bir iç tutarl?l??a i?aret etmektedir, bu da test maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ü anlam?na gelmektedir.

Ayr?ca, ölçe?in düzeltilmi? madde-toplam puan korelasyon katsay?lar? da incelenmi?tir. Bu katsay?lar .45 ile .60 aras?nda de?i?mektedir. Bu de?erler, her bir maddenin ölçe?in genel puan?na anlaml? ve pozitif katk? sa?lad???n? ve maddelerin homojen yap?da oldu?unu göstermektedir. Yüksek madde-toplam korelasyonlar?, ölçe?in güvenilirli?ini destekleyen önemli bir kan?tt?r.

Faktör Analizi

Çocuklar için Bak?? Aç?s? Alma Testi'nin (ÇBT) geli?tirilmesi sürecinde, ölçe?in üç boyutlu yap?s?n? do?rulamak amac?yla faktör analizi uygulanm??t?r. Bu analiz, bak?? aç?s? alma kavram?n?n, Alg?sal, Bili?sel ve Duygusal bile?enler olarak ayr?lmas?n?n ampirik olarak

ARABPSYCHOLOGY.COM

desteklenip desteklenmedi?ini test etmek için kritik öneme sahiptir. Yap?lan analizler, ölçe?in toplam dokuz maddesinin bu üç faktör alt?nda topland???n? ve modelin veri uyum indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu ortaya koymu?tur.

Faktör yükleri, maddelerin ilgili alt boyutlara yüksek derecede yüklendi?ini göstermi?, bu da her bir faktörün aç?k ve net bir ?ekilde tan?mland???n? kan?tlam??t?r. Bu güçlü faktör yap?s?, ÇBT'nin teorik çerçevesinin sa?laml???n? ve ölçülen yap?n?n netli?ini teyit etmektedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Developmental) ve Performansa Dayal? Test (?çeri?i itibar?yla sosyal bili? becerilerini ölçer)

Format: 3 alt boyut ve toplam 9 maddeden olu?maktad?r. Derecelendirme format? kaynakta belirtilmemi?tir, ancak geli?tirme makalesinde detayl? olarak aç?klanm??t?r. Görsel veya senaryo temelli cevaplama format?na sahip olmas? muhtemeldir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çocuklar

Ya? Grubu: Çocukluk dönemi (Genellikle ilkokul ça??ndaki çocuklar, 6-12 ya? aral???na yönelik araçlard?r)

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Türkiye'deki çe?itli ilkokul kademesindeki çocuk örneklemi üzerinde standardize edilmi?tir. Detayl? örneklem bilgisi için orijinal makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

Test Metodolojisi: Test, bak?? aç?s? alma yetene?inin üç temel bile?enini ölçmek üzere tasarlanm?? maddeler içerir. Uygulama, bireysel veya grup halinde yap?labilir. Puanlama, maddelerin hangi bak?? aç?s? alt boyutuna ait oldu?una göre yap?l?r ve toplam puan, bireyin genel bak?? aç?s? alma becerisi hakk?nda bilgi verir.

Anahtar Kelimeler

Bak?? aç?s? alma, bili?sel geli?im, duygusal geli?im, çocukluk dönemi, ölçek geli?tirme, psikometrik özellikler, sosyal yeterlilik, çocuk psikolojisi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Durmu? Aslan

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: asland@cu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir (Çukurova Üniversitesi ile ili?kilendirilmi?tir).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2016 (Geli?tirme makalesi yay?n tarihi)

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? veya telif haklar? konusunda detayl? bilgi için sorumlu yazar Durmu? Aslan ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal makalenin PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: kefad.ahievran.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF'i a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: cocuklar-icin-bakis-acisi-alma-testi-toad.pdf

Kaynakça

Aslan, D. ve Köksal-Akyol, A. (2016). Çocuklar için Bak?? Aç?s? Alma Testi (ÇBT)'nin geli?tirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi K?r?ehir E?itim Fakültesi Dergisi (KEFAD), 17*(3), 207-221. DOI: Orijinal makalede belirtilmemi?tir.

Çocuklar için Bak?? Aç?s? Alma Testi Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

3 alt boyut dokuz madde

Alg?sal Bak?? Aç?s?:

Bili?sel Bak?? Aç?s?:

Duygusal Bak?? Aç?s?:

ARABPSYCHOLOGY.COM